

(10/90 Adana Milletvekili Nevingaye Erbatır ve 20 milletvekilinin, çocuk suçluluğu sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde son yıllarda kırsal-kentsel göçün de etkisiyle kanunla ihtilafa düşen çocuk sayısı katlanarak artmaktadır. Kanunla ihtilafa düşen çocuk sayısı özellikle büyük şehirlerimizde olmakla birlikte göç almakta olan küçük illerimizde de mevcuttur.

Devlet istatistik Enstitüsünün yapmış olduğu araştırma sonucunda 2002-2003 döneminde çocuk suçluluğu 2 kat artmıştır.

Türkiye'nin gerek taraf olduğu uluslararası sözleşmeler gerekse iç hukukumuzdaki düzenlemeler uyarınca daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılmaktadır. Toplumda en çok özel güvence ve korumaya ihtiyaç duyan kesim olan çocukların suç işlemede araç olarak kullanılması her ne kadar zaman zaman cezai yaptırımlardan tamamen muaf tutulma, sadece çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanması ya da cezai yaptırımdan indirim uygulamalarına bağlanıyor olsa da, bu yerinde bir nitelendirme değildir.

Çocuk suçluluğu olgusu toplumsal huzuru ve barışı tehdit eden önemli bir sosyal sorun haline gelmiştir ve acil olarak çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Türkiye'de Çocuk Suçluluğu Olgusunun Araştırılması, Çocukların Suça Yönelmelerinde Etkin Olan Faktörlerin Belirlenmesi ve Çocuk Suçluluğu'nun Önlenmesi İçin Gerekli Olan Düzenlemelerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98. ve İhtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini saygılarımla arz ederim.

- 1) Nevingaye Erbatır (Adana)
- 2) Sacid Yıldız (İstanbul)
- 3) Tekin Bingöl (Ankara)
- 4) Ali İhsan Köktürk (Zonguldak)
- 5) Vahap Seçer (Mersin)
- 6) İsa Gök (Mersin)
- 7) Tansel Barış (Kırklareli)
- 8) Turgut Dibek (Kırklareli)
- 9) Ahmet Ersin (İzmir)
- 10) Mehmet Ali Özpolat (İstanbul)
- 11) Şevket Köse (Adıyaman)
- 12) Hulusi Güvel (Adana)
- 13) Ensar Öğüt (Ardahan)
- 14) Abdurrezzak Erten (İzmir)
- 15) Ramazan Kerim Özkan (Burdur)
- 16) Yaşar Tüzün (Bilecik)
- 17) Yılmaz Ateş (Ankara)
- 18) Ahmet Küçük (Çanakkale)
- 19) Mevlüt Coşkuner (Isparta)
- 20) Durdu Özbolat (Kahramanmaraş)
- 21) Atila Emek (Antalya)

Gerekçe:

Türkiye'de son yıllarda çocuklar tarafından işlenen veya çocukların dahil olduğu suçların sayısı dramatik bir şekilde artmaktadır. Suça yönelen çocuklar olgusu hemen her gün yazılı ve görsel basın aracılığıyla karşımıza çıkabilmektedir. Özellikle metropol kentlerde çocukların dahil olduğu suçlara tanık olma ihtimali her geçen gün artmaktadır. Çocuklar arasında hızla yükselen suça yönelme eğilimi toplumsal barışı ve geleceği tehdit etmektedir.

Mevcut araştırmalar çocuk suçluluğunun çok faktörlü bir olgu olduğunu vurgulamaktadır. Bilimsel araştırmalar ışığında çocuk suçluluğu olgusunu ortaya çıkaran etmenler şu şekilde özetlenebilir: Çocuk ve ailenin psiko-sosyal ve ekonomik karakteristikleri, okul çevresi ve akran grubunun etkileri, erken yaşta çalışma yaşamına girmek, boş zaman olanaklarının yetersizliği, ülkenin sosyal ve ekonomik politikalarının yetersizliği, toplumun değişen toplumsal ve kültürel yapısı, iç göç olgusu ve göç deneyimine bağlı yoksulluk, eksik kentleşme, kentle bütünleşememe ve medya organlarının şiddet içeren yayınlarının olumsuz etkisi.

Ülkemizdeki mevcut istatistikler suça yönelen çocukların sayısındaki büyük artışı gözler önüne sermektedir. Devlet İstatistik Enstitüsü verilerine göre, 1955 ve 1960 yıllarında çeşitli suçlardan hüküm giyerek işlahavlerine yerleştiren çocukların sayısı yalnızca üç yüz otuz altı (336) iken bu sayı 2002 ve 2003'te yedi yüz seksen altıya (786) ulaşmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı'nın verilerine göre: 2002 yılında Türkiye genelinde suça karıştığı şüphesi altında bulunan çocuk sayısı 57.837, suç mağduru çocuk sayısı ise 48.686'dır. Bu oran ülkemizin nüfusuna oranla az gözükse de her yıl katlanarak arttığı göz önüne alınırsa durumun ciddiyeti daha iyi anlaşılacaktır.

Ankara Ticaret Odası tarafından 2005 yılında yayınlanan rapora göre, çocuklar tarafından mala karşı işlenen suçların başında hırsızlığın geldiği, hırsızlıkla suçlanan her 100 kişiden 34'ünün çocuk olduğu bildirilmektedir. Resmi Kurum ve Kuruluşlardan yapılan tüm hırsızlıkların yüzde 48'inde, yankesiciliğin yüzde 42'sinde, kapkaççılığın yüzde 40'ında, otodan

hırsızlığın yüzde 34'ünde, işyerinden hırsızlığın yüzde 33'ünde, evden hırsızlığın yüzde 30'unda, oto hırsızlığının yüzde 27'sinde çocuklar şüpheli. Tüm gasp şüphelilerinin tüm "mala zarar vermek", "suç eşyası satın almak, satmak ve saklamak" suçu şüphelilerinin yüzde 14'ü, tüm "bilşim" suçu şüphelilerinin yüzde 13'ü çocuklardan oluşuyor. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı Değerlendirme Raporu rakamlarına göre de 2005 yılının ilk 6 ayında şüpheli sayısının 204.038 olduğu, bunların 29.968'ini çocukların oluşturduğu açıklanmıştır.

Dahası suça yönelen çocukların içinde kız çocukları da önemli bir yer tutmaktadır. Kız çocuklarının özellikle yankesicilik benzeri suçlara yöneldiği anlaşılmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü de yayınlarında çocuk suçluluğunun artan etkisine dikkat çekmektedir. Emniyet güçlerinin yayınlarına göre ülkemizde işlenen suçlara katılımın büyük çoğunluğunu gençler oluşturmaktadır. Dahası suç işleme konusunda ilk oluşumun küçük yaşlarda başladığı bir gerçektir. Kolluk kuvvetleri tarafından hazırlanan raporda dikkati çeken diğer bir nokta ise çocukların organize suç örgütleri tarafından kullanılıyor olmasıdır.

Çocuk suçluluğu olgusu toplumsal huzuru ve barışı tehdit eden önemli bir sosyal sorun haline gelmiştir.

Artan suç oranları ve şiddetin toplumsal barışı tehdit eder hale gelmesi acil önlemlerin alınmasını gerekli kılmaktadır. Çocuk suçluluğunu önleyici politikaların ve hizmetlerin geliştirilmesi son derece önemlidir. Türkiye'de hızla yükselen çocuk suçluluğu olgusunun nedenlerinin etraflıca araştırılması ve konunun taraflarının bir araya gelerek hizmet/politika üretmelerinin sağlanması gerekmektedir.